

Mgr. Václav Hrnčír

Mobilita osob a populací v předhistorickém období. Konfrontace archeologických, etnologických a přírodovědných metod.

Abstrakt disertační práce

Předkládaná práce se zaměřuje na využití přírodovědných metod a mezikulturního výzkumu pro studium mobility osob a populací v předhistorickém období a konfrontací těchto metod s výsledky tradičních archeologických přístupů. V první části jsou kriticky posouzeny možnosti a limity stronciové analýzy využívající vzorky ze dvou a více zubů stejného jedince. Analýza publikovaných dat více než 1000 jedinců z celého světa odhaluje odlišné vzorce dětské mobility napříč časem a prostorem. V druhé části je pomocí fylogenetické srovnávací analýzy a vzorku 86 předindustriálních společností zkoumána hypotéza o vztahu mezi velikostí domů a post-maritální rezidencí. Výsledky potvrzují, že velké domy jsou spojené s matrilokalitou (zatímco malé s patrilokalitou) a naznačují, že průměrná velikost domů může sloužit jako materiální indikátor post-maritálních pravidel v pravěkých společnostech. Poslední část práce kombinuje různé druhy dokladů (archeologické, stronciové a etnografické) ve snaze určit post-maritální rezidenci ve starším neolitu středoevropského mírného pásma. Jako případová studie slouží dvě pohřebiště kultury s lineární keramikou ve Vedrovicích (Česko) a Nitře (Slovensko). Práce varuje před jednostrannou interpretací stronciových dat a naznačuje, že kromě patrilokality byla možná i další rezidenční pravidla, i když méně pravděpodobná. Představen je hypotetický model, kombinující různá post-maritální pravidla na různých sociálních a geografických úrovních.